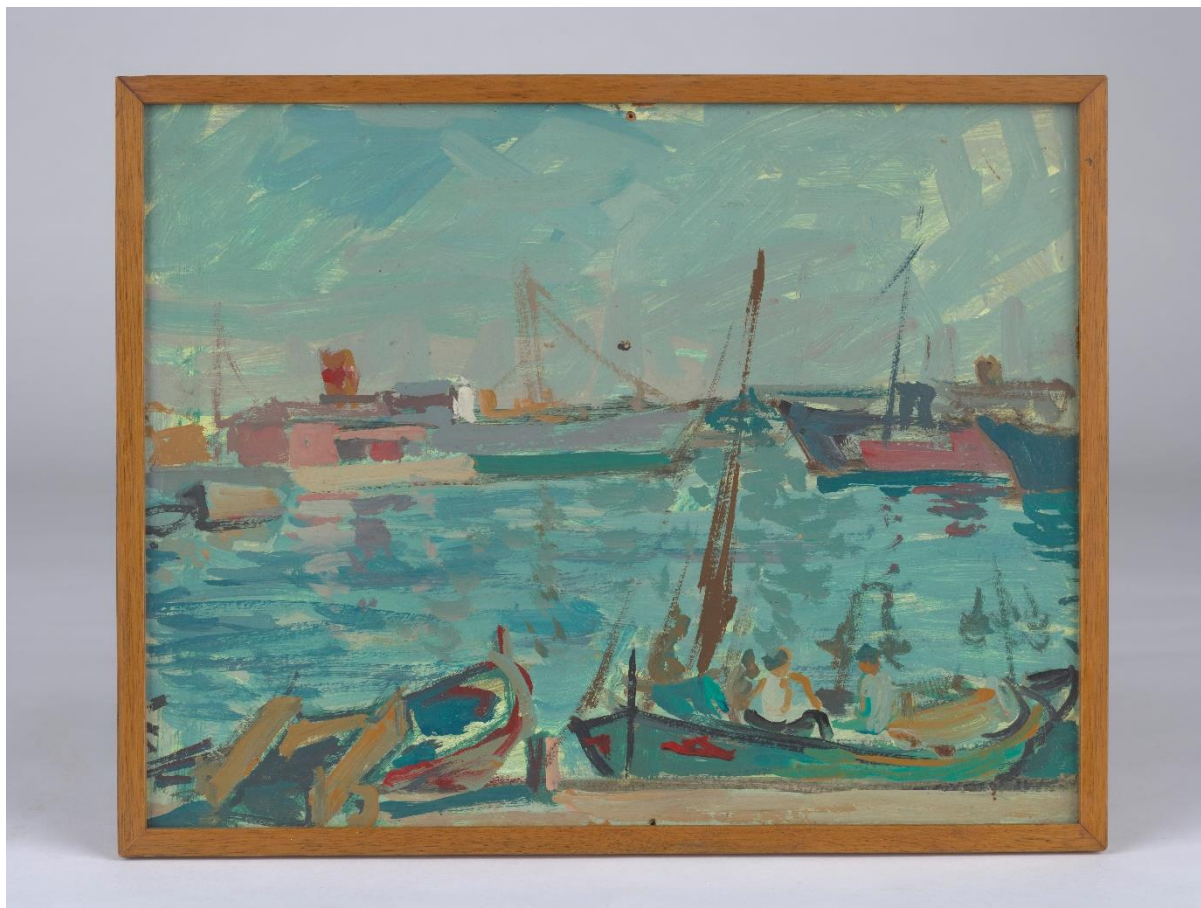

INFORME FINAL DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

Paisatge

Núm. registre H-10779

CRBMC 14.236

Pintura sobre cartró

Direcció de la intervenció: Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC)

Informe redactat per: Teresa Schreibweis Torrents, Conservadora-restauradora de pintura sobre tela

Data de l'informe: 12 d'agost de 2021

DADES DE LA INTERVENCIÓ

DIRECCIÓ DE LA RESTAURACIÓ CRBMC

COORDINACIÓ: Maite Toneu Puig

RESTAURACIÓ: Teresa Schreibweis Torrents

SERVEIS TECNOCIENTÍFICS:

Fotografies: Ramon Maroto

Tècniques d'anàlisi: Ricardo Suárez

Anòxia: Pep Paret

ANY DE LA RESTAURACIÓ:

Inici agost 2021

Final agost 2021

LLOC: CRBMC

FITXA TÈCNICA: IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 14.236

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura

MATERIAL / TÈCNICA: Tècnica amb pintura vinílica sobre cartró

TÍTOL / TEMA: Port - vaixells

AUTOR: Lluís Mestre Castellví

DATA / ÈPOCA: segle XX

DIMENSIONS: 28,1 x 35,8 x 2,0 cm amb marc

26,8 x 34,2 x 0,4 cm sense marc

PROCEDÈNCIA: Museu de l'Hospitalet, H-10779

LOCALITZACIÓ: CRBMC, taller 2

DADES TÈCNIQUES

ESTAT DE CONSERVACIÓ: regular

EXÀMEN ORGANOLÈPTIC

Suport

Cartró

El suport de cartró té unes dimensions de 26,8 x 34,2 cm i té un gruix de 0,4 cm (28.1 x 35,8 x 2,0 cm amb marc). La seva coloració és d'un beix-groguenc poc homogeni (dalt més fosc que a baix). Al mig té un 5 imprès. La banda de la dreta està retallada irregularment. El cartró està fixat amb puntes al marc (llargada puntes: 1 cm; gruix del cap: 0,2mm): dalt – 2 puntes; baix – 4 puntes; esquerre – 3 puntes; dreta – 3 puntes. A l'anvers es veu que l'obra ha estat fixada amb xinxetes directament sense marc a una paret (dalt i a baix, al mig). A la dreta, a baix, al damunt del marc hi ha un número de registre, escrit amb retolador: H-10779.

L'estat de conservació és regular. El cartró està bombat, aquesta deformació ha estat provocada per la mateixa humitat que ha provocat la tècnica emprada per l'artista i és irreversible. Presenta rascades i taques petites i fosques. A la zona dreta, dalt hi ha un plec horitzontal. Als perímetres s'hi observen cops i aixecaments de les fibres del cartró. Es poden veure puntualment pèrdues matèriques provocades per les xinxetes (dalt i baix al mig, dimensions menys d'0,5 cm). Tot el perímetre està precintat amb paper Kraft® que està en molts punts aixecat i trencadís. Aquest paper, però també alguna zona del cartró presenta pèrdua matèrica a causa d'un atac biològic en forma de lepisma saccharina ("peixet de plata"). El cartró està marcat on les puntes, en part oxidades, fixaven el l'obra al marc. Presenta brutícia superficial i pols acumulada, causat per un mal emmagatzematge.

Revers abans del desmuntatge del marc

Detall del 5 imprès

Estat del cartró amb aixecaments

Estat del cartró amb rascades

Detall d'un plec horitzontal al cartró i del paper Kraft®

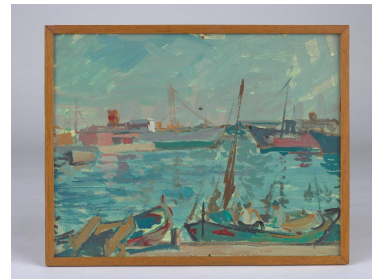

Detall del paper Kraft®

Capa de preparació/ capa pictòrica

No es pot observar cap capa de preparació. L'artista possiblement pintava directament sobre el suport de cartró.

Les anàlisis que s'han realitzat a alguns dels quadres ha donat que es tracta d'una pintura amb un aglutinant vinílic. L'artista segurament va utilitzar emulsions viníliques preparades. En la composició predominen els colors blau-verd-vermell. La capa pictòrica presenta gruixos ("impasto"), permet veure una pinzellada molt ràpida i dinàmica que no segueix cap direcció en concret.

L'estat de conservació és bo. Hi ha desgast i petites pèrdues matèriques a la zones on el suport de cartró està danyat (a dalt, mig; a l'esquerra i dreta, mig per les xinxetes i totes les cantonades). Presenta al mig del cel una taca gran de color marró. A la cantonada dreta, a dalt hi ha una rascada de color vermell d'uns 2 cm. A tota la superfície de la capa pictòrica hi ha pols i brutícia acumulada.

Detall d'aixecaments i un dels dos forats provocats per una xinxeta

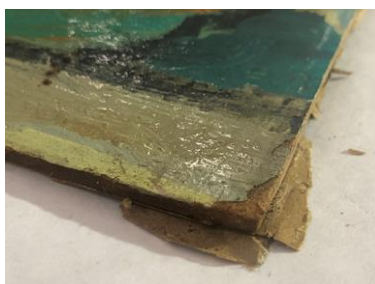
Un dels forats provocat per una xinxeta, pèrdua de la capa pictòrica a les vores

Taca marró a la zona del cel

Desgast i pèrdua pictòrica a les cantonades

Desgast i pèrdua pictòrica a les cantonades

Desgast i pèrdua pictòrica a les cantonades

Banda de la dreta retallada irregularment

Rascada de color vermell

Detall de la pintura

Capes superficials

La superfície presenta un vernís, que es va aplicar quan el quadre ja estava muntat al marc. Un cop tret el marc es veu la reserva on el marc tapava la capa pictòrica. Les anàlisis realitzades han donat que l'artista utilitzava dos tipus diferents de vernissos: un vernís nitrocel·lulòsic i un vernís cetònic.

L'estat de conservació és regular, el vernís s'ha engroguit. Hi ha acumulada una capa lleu de brutícia i pols.

Detall brillantor del vernís

Detall brillantor del vernís

Reserva a les vores on el marc tapava la pintura

Marc

Es tracta d'un marc de fusta. Està compost de quatre llistons, els dos muntants verticals tenen les mides 28,1 x 2,0 cm i els dos travessers horitzontals són de 35,8 x 2,0 cm. Les cantonades del marc encaixen en diagonal i estan clavades amb un clau a cada encaix. Segurament, a més, els encaixos estan encolats. Els llistons tenen una aresta rebaixada al revers perquè pugui entrar el quadre (0,4 cm d'ample per 1 cm d'alt). A l'anvers estan pintats de color marró.

L'estat de conservació és bo. Hi alguna pèrdua matèrica a les cantonades i vores de la fusta.

Anvers del marc

Revers del marc

Pèrdues a les cantonades

PROPOSTA INTERVENCIÓ

GENERAL	Tractament d'anòxia. Documentació fotogràfica. Anàlisi i diagnosi. Informe final de la intervenció.
REVERS CARTRÓ	Neteja mecànica i química del cartró. Aplanat i consolidació de les vores del cartró amb un adhesiu. Reintegració matèrica del cartró a les zones de pèrdua. Reintegració cromàtica de les zones de pèrdua.
CAPA PREPARACIÓ CAPA PICTÒRICA	Fixació de la capa pictòrica i preparació a les zones de despreniment. No es descarta realitzar fixacions preventives. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Es minimitzarà la difusió i retenció de la humitat. Si es veu necessari anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Es controlarà la idoneïtat estructural de les mateixes respecte a la capa de preparació original. Sistema de presentació: Reintegració cromàtica il·lusionista de les pèrdues i el desgast amb aquarel·les i/o pigments al vernís.
MARC	Desemmarcar el quadre. Eliminació claus/puntes del marc. Consolidació i fixació de les vores de despreniment. Neteja mecànica i química. Anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Reintegració cromàtica il·lusionista amb aquarel·les. Col·locació i muntatge del quadre al marc amb ballestes.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL QUADRE

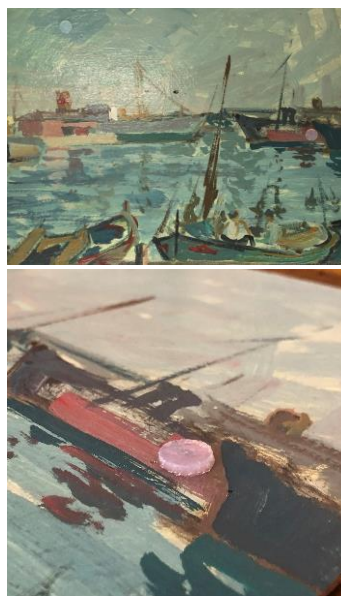
Proves de conductivitat i pH amb plaques de agarosa, conductímetre i pH-metre. S'han fet 2 repeticions a l'anvers i revers.

Resultats:

blau	
conductivitat	pH
119 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.5
118 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.4

vermell	
conductivitat	pH
135 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.4
129 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.4

S'ha optat per un buffer d'una conductivitat de 900 $\mu\text{s}/\text{cm}$ i un pH 6.3.

Agarosa Basic
A8963,0100; aigua
destil·lada,
conductímetre, pH-
metre

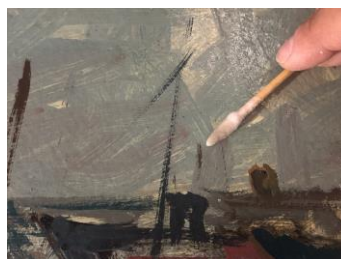
Neteja mecànica de la capa pictòrica.

paletina suau

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica.

S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia.

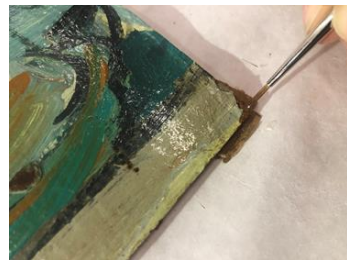
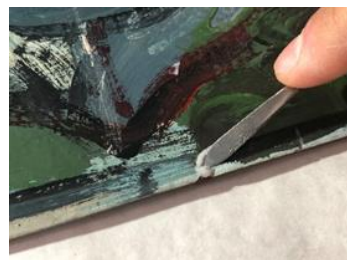
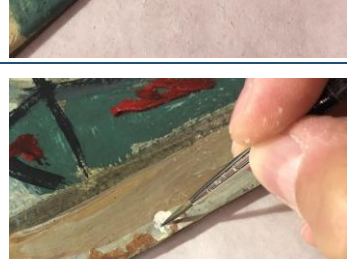

buffer 6.3; hisops

S'ha eliminat parcialment, mecànicament el paper Kraft®.

espàtula de
guixaire

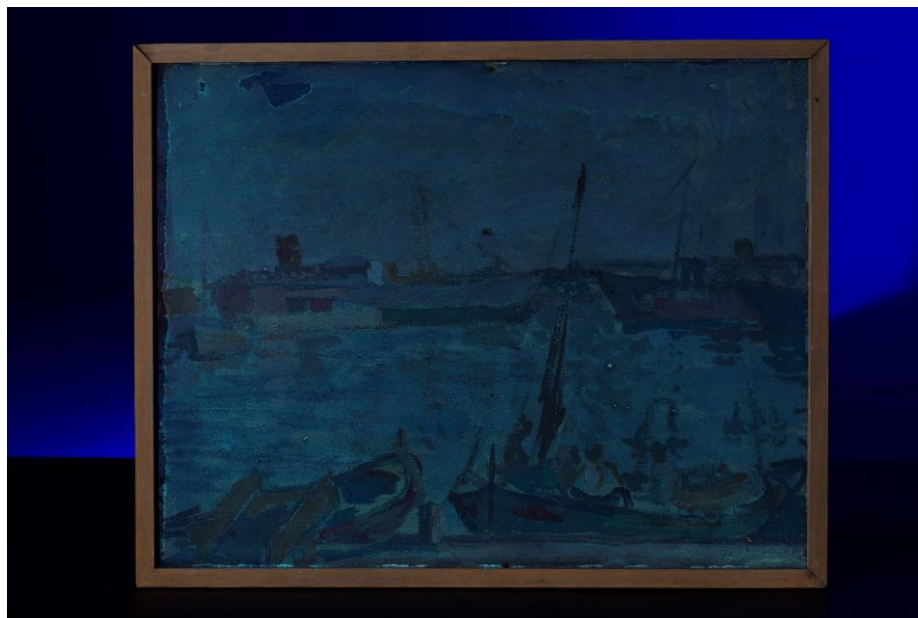
Fixació de les vores i cantonades del cartró i la capa pictòrica per evitar més pèrdua.		Cola de pells al 5% en H ₂ O dest.
Consolidació i reintegració matèrica del cartró: S'han reintegrat matèricament les pèrdues que van provocar les xinxetes.		polpa de paper de conservació, tilosa al 5% en H ₂ O
Anivellament de les zones de pèrdua de la capa pictòrica i de preparació amb estuc tradicional. Les vores s'han desestucat amb el mateix buffer utilitzat per a la neteja.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois®, H ₂ O cola: 1:9 cola en H ₂ O desionitzada Massilla: 50 g d'H ₂ O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Sistema de presentació: Reintegració cromàtica de les pèrdues de la capa pictòrica de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H ₂ O dest.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL MARC

Eliminació de les puntes parcialment oxidades que fixaven el marc al bastidor.		Alicates
--	--	----------

Neteja de la superfície (anvers i revers) amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft.		buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire
Anivellament de les zones de pèrdua amb estuc tradicional. Les vores de la reintegració matèrica s'han desestucat amb el mateix buffer 6.3.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois® H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Reintegració cromàtica il·lusionista.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.
Preparació de les ballestes de metall inoxidable i el marc: Adhesió d'un paper secant en el punt de contacte per protegir la pintura del contacte directe amb el metall i la fusta.		paper secant, marc, ballestes
Col·locació del quadre a dins del marc i fixació amb ballestes.		ballestes, cargols, tornavís

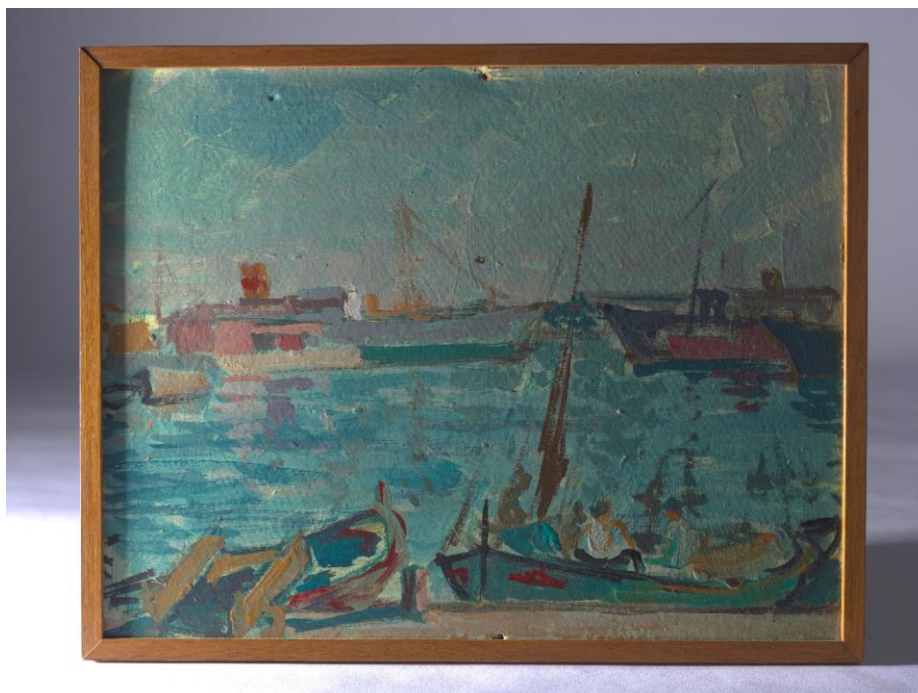
FOTOGRAFIES UV, IR, LLUM RASANT

Fotografia amb llum ultraviolada

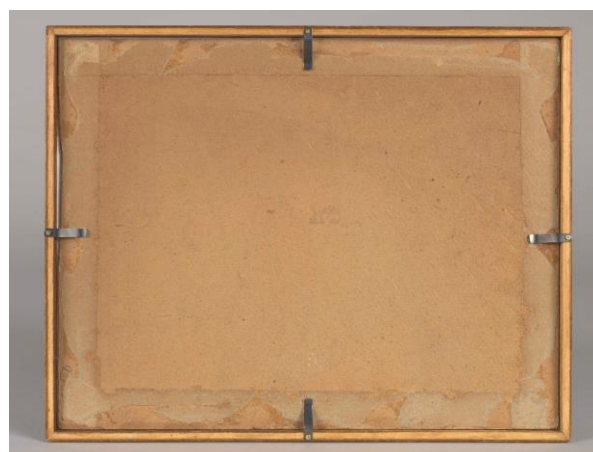

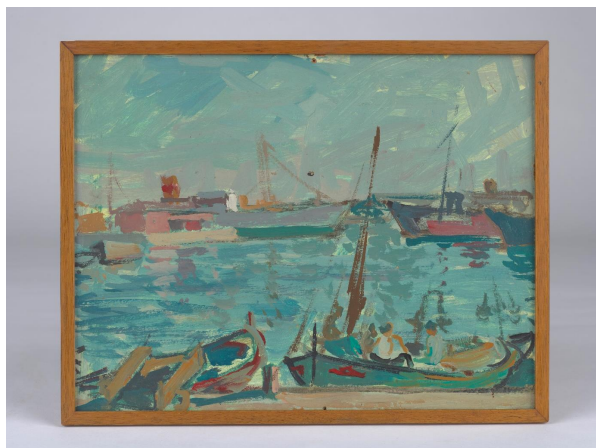
Fotografia amb llum infraroja

Fotografia amb llum rasant

FOTOGRAFIES ABANS - DESPRÉS

CONSELLS DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

HUMITAT RELATIVA: 40-55% (fluctuació màxima diària: 5%)

TEMPERATURA: 18-22°C (fluctuació màxima diària: 2°C)

IL·LUMINACIÓ: Màxim 200 lux, lliures de radiació infraroja i ultraviolada. En el cas que hi hagi presència de pigments laca orgànics sensibles a la llum, els nivells d'il·luminació haurien de reduir-se a 50 lux.

Com que l'efecte de la llum és acumulatiu i irreversible, és important disminuir els temps d'exposició tot el possible, així com els nivells d'il·luminància.

Barcelona, 02 de desembre de 2021

Teresa Schreibweis Torrents

Conservadora-restauradora de Béns Culturals